

Magyar Bírói Egyesület

**A Magyar Bírói Egyesület javaslata
a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény és az
ehhez kapcsolódó törvények módosítása tárgyában**

2019. március

1. A javaslat célja

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény rendelkezik a bírói javadalmazás összetevőiről és szabályairól. 2020. január 1-jétől Magyarországon megkezdik működésüket az önálló közigazgatási bíróságok, amelyekben a bírák azonos státusz szabályok mellett teljesítenek majd szolgálatot, mint a rendes bíróságok bírái. Magyarország Kormánya, felismerve a bírói bérek adott feladat és felelősség súlyához mért tarthatatlanságát, a bírói javadalmazás jelentős emelését határozta el. A Magyar Bírói Egyesület (MABIE), mint a bírák reprezentatív érdekképviselői szervezete, Stratégiai Partnerségi Megállapodást kötött az Igazságügyi Minisztériummal és ezen együttműködés alapján az Országos Bírósági Hivatallal (OBH) folytatott munkálatok során képviselt álláspontjai – és azon anyagban megjelölt irányok - megerősítésére, a bírák érdekeinek közvetlen képviselőjére önálló javadalmazási javaslatot állított össze a fenti törvény¹ módosítása érdekében.

A megalkotandó törvény - módosítás

A törvényjavaslat célja, hogy Magyarországon a bírák javadalmazása a bírói munka felelősségének súlyához, a viselt hivatal méltóságához, annak társadalmi hasznosságához igazodjék és alkalmas legyen a legjobb jogászok megszerzésére, megtartására. Mindezt úgy, hogy a kor kihívásai és követelményei mellett hazai viszonylatban is versenyképés életpályát tudjon felmutatni, pótolja a jelentős béremeradást a bírósági szervezet stratégiai humán erőforrás feltételeinek biztosítása érdekében².

A javaslat szükségességének okai

A bírói béremelés – minden ezt érintő javadalmazási összetevővel együtt – elodázhatatlan, mert számottevő béremlés csak 2005-ben zárult a bírósági rendszerben. Azóta csak apróbb kiigazítások történtek és az Igazságügyi Minisztérium által kezdeményezett 3 x 5%-os illetményalap emelés is csak eseti kompenzációt jelentett.³ Emellett a bírák és igazságügyi alkalmazottak fizetése között jelentős bérfeszültség keletkezett, hiszen 2017. szeptemberében a nem bírói állomány 30%-os átlagos béremelésben részesült. A bírói bérek reálértékükben az utolsó jelentős béremelés óta felére estek úgy, hogy szinte minden állami szférában jelentős keresetnövekedés történt. 2018. szeptemberében az évszázados hagyományok ellenére és igazi, nyilvános, ésszerű indoklás nélkül az ügyészi beosztási- és vezetői pótlékemeléssel a bírói és ügyészi javadalmazás mértéke szétvált, amely feszültségek forrását képezi.

A javaslattal érintett közfeladat változása is indokol jogszabályváltozásokat

Az Alaptörvény 7. módosítása, az Alaptörvény 25-27. cikkeinek változtatásával intézményesítette külön bírósági szervezetben a közigazgatási bíróságokat.

1 ... és az ahhoz kapcsolódó szabályok

2 Lásd Magyarország Kormánya T/503. számú TÖRVÉNYJAVASLAT MAGYARORSZÁG 2019. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL 412. oldal

3 A bírói illetményalap 2016. évtől történő háromszor 5 %-os illetményemelése sem volt alkalmas arra, hogy biztosítsa a hazai átlagos havi bruttó munkabér évenkénti emelkedésének megfelelő mértéket. És uo. Mint 2.

Ám a feladat ellátásához szükséges személyi állomány (bírák és igazságügyi alkalmazottak) számára világos, vonzó életutat kell felmutatni, hogy a legjobb jogászok és lehetőleg a legjobb minőségi munkaerő jelentkezzen a pályára. Ezzel a lépéssorozattal, a régóta várt módosítás útján megoldható lehet a rendes bíróságokon is a humánerőforrás megfelelő szintű biztosítása és a bírói munka anyagi megbecsülésének javítása is.

2. Az igénybe veendő eszközök

Jogalkotás

A MABIE, mint a bírói kar legszélesebb rétegeit átfogó és bírói kar közel felét tagságában tudó, más bírósági érdekképviselői szervekkel is együttműködő érdekképviselői szervezet, már majd egy évtizede dolgozik a béremelési és életpálya javaslatokon. Így a bírói béremelést célzó komplett javaslat benyújtása a törvény módosítására irányul, amely mind a bírósági tisztviselőkre, mind az ügyészekre is kihatással lehet.⁴

Egyéb intézkedés

Nem csupán a javaslat által kitűzött célok megvalósításának ütemezése fontos, hanem azonnali lépésekre is szükség van, hisz a közigazgatási bírói kar toborzása folyamatban van olyan jogszabályi környezetben, amelyben a bírák jövedelmi helyzete is rendkívül méltatlan.

3. A Kormányprogramhoz való viszony

Magyarország Kormánya a bírói bérek emelésének szándékát először 2018. október 6-án jelentette be, majd a 2018. december 13-án tartott kormányinfón a Miniszterelnökséget vezető miniszter közölte, hogy a Kormány szándéka szerint legkésőbb 2020. január 1-jével új bírói bértáblát vezetnek be. A bírói bérek drasztikus emelését, mint célkitűzést az igazságügyi miniszter is megerősítette.

4. Előzmények

A Magyar Bírói Egyesület már évek óta szorgalmazza bírák javadalmazásának jelentős emelését, amelyet a társadalmi folyamatok változása miatt is sürgetőnek tart. Ez a bírói hivatásrend arányos és tisztességes javadalmazásának elérése iránti törekvése, és az Országos Bírósági Hivatal, valamint a Bírósági Dolgozók Szakszervezete –ennek érdekében tett lépései –eredőjükben teljesen egybe is esnek, és immár egy irányba mutatnak a döntéshozói elképzelésekkel is. Más szóval, jelentős bírói béremelésnek kell következnie, amelyet egy komplex javaslattal kell megalapozni.

⁴ Ezeket a pontokat az előterjesztésben a megbeszéléseknek megfelelően külön jeleztük is, hisz ez a MABIE és az Igazságügyi Minisztérium közötti találkozó során kritérium is volt.

A bírói életpálya és azon belül a bírói bérek emelése érdekében a MABIE már 2011-12-ben megkezdte a munkát, melynek keretében – többek között – egyeztetések történtek az érdekképviseleti szervek között. Később az OBH, mint a költségvetésért felelős is felkarolta ezeket az elképzeléseket. Időközben 2014-15-ben elkészült a MABIE bírói életpálya koncepciója és ehhez egy javaslat is, amely jelentősen segítette alapelemeiben - és konkrétan is - az OBH-ban megkezdett munkát. 2015. április 2. napján az OBH elnöke, az Országos Bírói Tanács (OBT), a MABIE és a Bírói Dolgozók Szakszervezete megállapodott a Bírói Életpálya Szakértő Testület (BÉSZT) felállításáról a bírói életpálya modellel kapcsolatos szakmai kérdések folyamatos egyeztetése és a nem rendszeres juttatások felosztása kérdésében történő együttműködés érdekében.

Így MABIE a BÉSZT keretén belül folyamatosan részt vett javaslatok elkészítésében, a megoldási javaslatok kidolgozásában, képviselője – aki egyben az OBH elnöke által központi igazgatási feladattal megbízott bíró is volt - olyan háttér- és megalapozó anyagokat dolgozott ki, amelyre az OBH is építeni tudott és amelyek a mai javaslatainak is fontos pillérét képezik. Időközben a jogszabályok megváltoztatására irányuló előterjesztésre jogosult OBH elnöke a béremelés kérdéseit magához vonta, ezáltal a MABIE és más érdekképviseletek véleménye elhalványult. Ennek eredményeképp 2018. évben a BÉSZT tevékenysége gyakorlatilag megszűnt annak ellenére, hogy az igazságügyi alkalmazotti béremelés előkészítése során e szervek közötti, kölcsönös bizalomra épülő közös munka, zökkenőmentesen és hibátlanul folyt.

Ezzel a BÉSZT, mint a közös életpálya és béremelés érdekében folyó – a bírósági rendszeren belüli – munka színtere és az érdemi egyeztetés fóruma – megszűnt. Az OBH elnöke a tisztviselői béremelés után egy évvel, a 2019. évi költségvetési törvény előkészítése során, a BÉSZT munkáira épített "javaslattal" fordult – a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági elnökök támogatásával – a Parlamenthez. Ezt a javaslatot⁵ az OBT támogatta, és a MABIE is az előterjesztés mellé állt a 2018. júliusi rendkívüli Országos Választmányi ülésén. Mindez azért fontos, mert ezek a momentumok is igazolják az érdekképviseleti- és bírói öngazgatási szervek OBH javaslat⁶ mellett megjelent támogató fellépését és aktivitását.

2018. nyár végén az OBH elnöke egy finomhangolt, de új változatú béremelési javaslattal kereste meg az Igazságügyi Minisztériumot. Ezt a bírói kar csak hónapokkal a benyújtást követően, 2018. év végén láthatta⁷, és csak azt követően, hogy a MABIE és az OBT is írásban szorgalmazta az együttműködést a hivatal, az igazgatás és az érdekképviseletek között. A BÉSZT összehívását azonban a MABIE és az OBT hiába kérte az OBH elnökétől. Ennek ellenére a MABIE – bár szorgalmazta az együttműködést - tovább dolgozott a javaslata megalapozásán. Ezzel együtt az OBH javaslatával kapcsolatban kritikák is megjelentek a MABIE tagok és bírák részéről.

5 2019-re szóló többletköltségvetési igény javaslatot – annak részletei ismerete nélkül -.

6 uo. mint 5.

7 Immár ma tudjuk, hogy többszöri változtatás, és kiegészítés után.

A bírálatok sarkalatos pontja az volt, hogy vajon valóban ott vannak-e a legnagyobb problémák, ahol a hivatal változtatási javaslattal élt. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozzuk, hogy az OBH többnyire csak a vezetők által szűrt információk birtokosa. A MABIE ezzel szemben a tagságán keresztül közvetlenül észleli a gondokat annál is inkább, mert a tisztségviselői is többségében beosztott bírák. Mindezek mellett a MABIE már 2017. végén kérdőíves felmérést készített a bírák körében, a bírák a bér és életkörülményeit érintően, hogy minél pontosabb információkkal rendelkezzen a javadalmazási kérdések megoldása érdekében.⁸

5. Európai uniós vagy egyéb nemzetközi kapcsolódások

A magyar bírói bérek helyzete - több téma mellett - a Nemzetközi Bírói Egyesület (IAJ) napirendjén van, ahol nem speciálisan erre a kérdésre, de felügyeleti vizsgálatot határozott el a szervezet Marrakeshben tartott ülésén. A 2018-as látogatásuk óta az ENCJ elnöke és képviselői is folyamatos érdeklődést mutatnak a téma iránt. Az Európai Unió Bizottságának küldöttsége és más nemzetközi szervezetek is kirívóan alacsonynak minősítették a magyar bírói javadalmazást és folyamatosan érdeklődnek a helyzet megoldásáról. A nemzetközi szervezetek képviselői konstatálták, hogy az unió államaiban, illetve más európai országokban a bírói bérek emelése lépést tart a nemzetgazdasági jövedelem-növekedéssel és csak kivételesen fordul elő ilyen helyzet, mint Magyarországon. A helyzet megoldásához segítségüket is felajánlották.

7. Igazi vitás kérdések ezen a jogalkotási területen nem ismertek.

8. A helyzet megoldásában a MABIE szerepe

A MABIE az előző kormányzati ciklusban már együttműködött az Igazságügyi Minisztériummal Stratégiai Partnerségi Megállapodás keretében. Ezt a szándékát e megállapodás lejártát követően is fenntartotta, ezért 2019. január 31-én aláírta az új Stratégiai Partnerségi Megállapodást. A MABIE, mint reprezentatív érdekképviselő – ebből folyó saját jogán – e megállapodás és a fentiekben leírt helyzet miatt is önálló béremelési javaslattal él. Ezzel, mintegy megerősíti az OBH szándékait és előterjesztését a bírói javadalmazás rendezése tárgykörében. Megjegyzendő, hogy ma Magyarországon nincs semmilyen alkotmányos, a béremelés elérésére alkalmas érdekegyeztető fórum a bírák közvetlen érdekképviselői biztosítására – a többi munkavállalói csoportokkal vagy szakágazatokkal szemben –.

A MABIE rendelkezik a bíraktól származó legnagyobb legitimitációval a bírósági rendszerben, hisz közel a bírói kar felét tudhatja sorai között. Az is döntő érv, hogy megkerülhetetlen véleménye legyen bérkérdésben, mert a MABIE rendelkezik a legpontosabb információval arról, hogy hol, melyik bírói, bírósági szférában milyen mértékű illetményemelés indokolt, hisz jól ismeri a bírói társadalom legszélesebb rétegeinek véleményét és helyzetét is. Ebben a témában a már említett empirikus felmérés adatainak is birtokosa, mely mellett nap mint nap tájékozódik tagsága élet- és munkakörülményeiről is. Ezeket az információkat az OBH által közzétett adatok is kiegészítik.

⁸ E felmérés eredményei és összetevői a MABIE honlapján is olvashatók.

Mindezek miatt MABIE vezető tisztségviselői és az igazságügyi miniszter között 2019. január 22-én folytatott megbeszélésen a felek meghatározták az együttműködés legfontosabb kérdéseit azokat a lehetséges kritériumokat, amelyek a döntéshozók számára is fontosak a bírói javadalmazás rendezése során. Mindezek olyan tényezők, amelyeket a fentiek miatt MABIE magára kötelezőnek tart és az együttműködés mérföldköveinek tekint.

9. A MABIE javaslatát övező elvi kérdések:

A bírói javadalmazás emelése kapcsán a következő felvetések szem előtt tartása volt indokolt:

9.1. a bírói kar érdekét a legszélesebb alapokon képviselő, leginkább legitim reprezentatív érdekképviselői szervezet is terjesszen elő a javadalmazás rendezését célozva (béremelést) komplett javaslatot,

9.2. az évszázados hagyományokra és a szervezetek sajátosságaira figyelemmel a bírói és az ügyészi bérek mértékének azonosnak kell lennie, az eltérést kompenzálni szükséges,

9.3. a béremelésnek, mint minden jelentős bérnövelésnek több pilléren kell állnia, több lépcsőben kell az elemeit megtervezni és e szerint kell azt megvalósítani,

9.4. a béremelés ütemezése során figyelemmel kell lenni arra, hogy a kompenzációt követően egy jelentős javadalmazás-emelés szükséges.

9.5. a béremelés mértékénél figyelembe kell venni a hazai gazdaság teljesítőképességét, a hazai kereseti viszonyokat, a más hatalmi ágaknál és egyéb területen végrehajtott bérrendezéseket és az ott alkalmazott jogtechnikai megoldásokat is, az emelés mértékének ezekhez igazodóan reálisnak is kell lennie,

9.6. az emelésnél kalkulálni kell a tisztviselői bérek és az ügyészi javadalmazás növelésével is.⁹

A MABIE javaslata - mind elveiben, mind szerkezetében és tartalmában megfelel ezen követelményeknek.

10. A javaslat útja az igazságügyi miniszterhez és ennek célja

A MABIE e javaslatát eljuttatja az igazságügyi miniszterhez annak érdekében, hogy a módosítási indítvány szellemében szíveskedjék a bírák érdekét a jogalkotás területén képviselni annak érdekében, hogy a bírói javadalmazás alkalmas legyen a legjobb jogászok megszerzésére és megtartására, illetve a bírák anyagi biztonsága, mint a személyi függetlenség záloga, a bírói függetlenség kellő biztosítéka lehessen.

⁹ Ezek a kritériumok egyébként a MABIE Országos Választmánya által 2014-2015-ben elfogadott bírói életpálya koncepció elvi és gyakorlati tételeivel is egy irányba mutatnak, sőt bizonyos kérdésekben teljesen egybe is esnek. Ezáltal a megbeszélések a MABIE által korábban már elfogadott alapokon nyugszanak, amelyet tagjai akkor és azóta is folyamatosan megismerhettek. Ezzel szemben, egyetlen bíró kolléga sem emelt kifogást és nem is lépett fel.

A Magyar Bírói Egyesület törvény módosítási javaslata a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII törvény kapcsán¹⁰

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS:

A hazai társadalmi-gazdasági és javadalmazási viszonyokról

A magyar bíróságokon 2004 - 2005 óta érdemi bérfejlesztés nem volt, csak bizonyos kiigazítások történtek, amelyek az infláció hatását még kompenzálni sem tudták. Bár ez is nyomós érv, a bírói javadalmazásnak, a bírói hivatás méltóságához és a felelősség súlyához igazodó felemelése nemcsak azért fontos, mert itthon számos hatalmi ág fizetését ebben az időben már többször is rendezték. A kormány 2010 óta a közszolgálat több területén hajtott végre béremelést, ami több mint félmillió dolgozót érintett. Az elmúlt hat évben 51 százalékkal emelkedett az átlagbér és duplájára nőtt a szakmunkás-bérminimum, a pedagógusok bérét 50 százalékkal emelték – melynek ellenére ismét 30%-os béremelés iránti követelésük is van -. 2019-ig több mint felével növekedett a rendvédelmi dolgozók, a rendőrök, a katonák és a tűzoltók bére, míg az egészségügyi szakdolgozók béremelése jövőre átlagosan eléri a 65 százalékot. Magasabb bért kapnak már – többek között – a mentők, az ápolók, a bölcsődei nevelők, a szociális és a kulturális ágazat, a járási és kormányhivatalok, valamint a NAV dolgozói is. Az Állami Számvevőszék dolgozóinak bére, az országgyűlési képviselők és tisztségviselőinek tiszteletdíja az általuk vállalt munkával arányosan alakul és ez megfelel a korábbi és a nemzetközi gyakorlatnak.^{11 12} A bírák is ezeknek a céloknak az elérésére tesznek indítványt, mely kérésüket hazai bérdinamikai változások elemzésével is alátámasztják a következők szerint:

A bírói bérek alakulása

Magyarországon a bírói bérek számottevő emelésére utoljára 14 éve , többlépcsős formában került sor. Megjegyzendő, hogy a bírói hivatásrend ilyen mértékű elhanyagolása példátlan hazánkban – épp a kormányzati bérfelzárkóztatás pozitív eredményeként – mert nincs olyan hivatásrend, ahol ne lett volna ilyen hosszú időn átérdemleges (30-40% feletti) béremelkedés.

A bíróságokon 2005. óta két kisebb , inflációs hatást kiváltó emelés (5- 5,05%), illetve a 13. havi bér alaphéresítése, továbbá egy 1,68%-os korrekció, valamint az igazságügyi miniszter által jegyzett háromszor 5%-os , egymásra épülő bérnövelés volt. Ez összesen 27,23% -os emelést jelentett a 13. havi bér alaphéresítési mértéke nélkül.

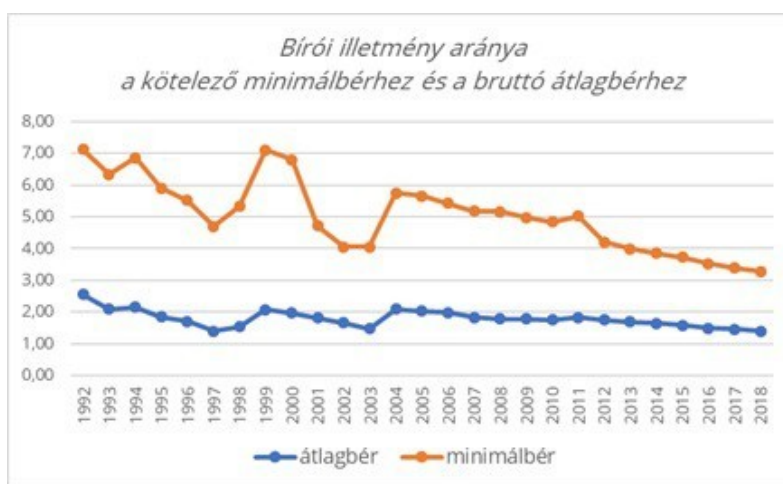
¹⁰ Ide csatolva és érteve a tisztviselői jogállásról szóló jogszabály módosítását is!

¹¹ Írta – többek között - a Magyar Idők című lap 2018. július 14-ei száma a parlamenti képviselői tiszteletdíjak újabb emelése kapcsán.

¹² Megjegyzendő, hogy a parlamenti képviselők, miniszterek, államtitkárok, államtitkárhelyettesek és más központi igazgatásban dolgozók fizetése is sokadszorra nőtt az utóbbi időszakban. Lásd az államtitkárhelyettes, részt ahol 4 hónap alatt 748 ezerről, 1,35 -1,6 millió Ft közé emelkedett a bér, amely valóban alkalmas a legjobb szakemberek megszerzéséhez és végzett munka felelősségének kifejezésére. Mindez gyorsan, hónapokon belül történt, míg a bírói terület több mint lemaradni látszik és újabb egy év elé nézhetnénk e bejelentésekre tekintettel.

A Magyar Bírói Egyesület az utóbbi években számtalanszor ¹³hívta fel a döntéshozók figyelmét, hogy a bírói jövedelmek mértéke tarthatalan, ugyanis például a közszférában az utóbbi pár évben átlagosan 52,6 – 60 %-os béremelés történt, szemben a bírói illetményalap ebben az időszakban való 16,5%-kal emelésével. Magyarországon volt olyan terület, ahol az utóbbi 7-8 évben kétszer vagy többször is jelentős béremelés történt mint, ahogy arról a Magyar Idők írása is említést tett. ¹⁴ 2018. szeptember 1-jétől az ügyészek beosztási és vezetői pótlék-emelésben részesültek, ezért bérük átlagosan legalább 20%-kal meghaladja a bírákét.

A bírói bér más mutatókkal összehasonlítva az OBT őszi ülésére készített anyagban :

Tehát amellett, hogy az átlagkereset az utóbbi 14 évben több mint kétszeresére nőtt, vagyis magyar átlagkereset 2005. évben 158.343.-Ft-ról, 2018. novemberre 355.100.-Ft-ra¹⁵ emelkedett, addig a bírói bér olyan szinten devalválódott, hogy reálértéke felére esett. Ezzel szemben – ugyanebben az időszakban - a hazai átlagkereset reálértéke jelentősen a pozitív tartományban található, vagyis jelentősen nőtt.

A 2005-ben hatályosult utolsó nagyobb béremelés eredményeképp a magyar kezdő bírói bér az aktuális átlagkereset 2,3-szerese volt, ez 2018. év végére 1,33-szeresére¹⁶ csökkent. A grafikon adataiból is jól látszik, hogy a csökkenés évek óta töretlenül folyamatos.

Nézzük meg konkrétan: a magyar átlagos reálkereset 2005 - 2018 évek közötti indexe 61,3%, vagyis reálértékben ennyit növekedett a kereset. A magyar infláció 2005-től 2018-ig 48,94% ot tett ki, míg a bruttó bírói bér a 13. havi bér alapbéresítésével együtt összesen 37,33 % - al növekedett,. Ebből következően az infláció ebben az időszakban 11,61%-kal nagyobb volt, mint a bírói bérnövekedés mértéke. A bírói bér reálértékének átlagos reálkeresethez viszonyított lemaradása, 72,9%. Ez, több mint elszomorító.

¹³ Lásd : 2013-tól a MABIE honlapját közlemények és Országos Választmányi döntések sorát.

¹⁴ A parlamenti képviselői tiszteletdíj érdekes összefüggést jelent ugyanis a 90-es évek a bírói és a parlamenti képviselői illetményalap azonos, közel egymáshoz mérhető volt, ma nominálisan a bírói 453.330 Ft, míg a képviselői alap, a nemzetgazdasági átlagkereset x3= 891.000 Ft. Megjegyzendő, hogy 2019. március 1-től még jobban nőtt a távolság hisz ez a fenti összeg: 989.000 Ft-ra emelkedett.

¹⁵ Ezek az értékek folyamatosan nőnek a gazdaság teljesítőképességétől függően.

¹⁶ Az információk hivatalos KSH adatok. (2018. novemberében a bírói bér átlagkeresethez viszonyított 1,33 -as arány már 1,27-re süllyedt!.Amennyiben a hazai idei (2019-es) kormányzati elhatározások szerinti bérdinamikát vesszük alapul, a bérek közel 10%-os átlagos növekedésével, ez az arány akár 1,15 körülire is lecsökkenhet, amennyiben a bírói bérekbe nem történik beavatkozás.)

A bíróságok belső viszonylatában ki kell emelni azt az összehasonlítást, hogy amíg 2012-től a bírósági tisztviselői bérek átlaga 92%-al nőtt, addig a bírói bérek csupán 16,5%-kal emelkedtek.

Ma a mértékadó bírói bruttó órabér¹⁷ 3116 Ft-ot tesz ki, amely a bíró felelősségteljes munkájához nem mérhető, azt egyáltalán nem tükrözi. Ráadásul emellett a törvény tiltó szabálya miatt más kereső foglalkozást gyakorlatilag a bíró nem is vállalhat. Tudni kell azt is, hogy a bíró hivatalát 30 éves kora felett nyerheti csak el.

A jelenlegi helyzetben egy kétgyermekes pályakezdő bíró, akinek házastársa aktuálisan nem rendelkezik jövedelemmel, már a létminimum alatt él. (4 tagú család esetén az ezévi létminimum 361.600.-Ft, amelynél a 33-35 éves korú bíróra irányadó kezdő nettó bírói bér alacsonyabb.) Ezt a megállapítást támasztja alá a MABIE 2017. év végén készített kérdőíves felmérésének eredménye is, mely szerint a több százat meghaladó számban választ adó bírák több mint felének havi anyagi gondjai vannak.

Ez ma Európa más államaiban úgy, mint az Európán kívüli demokráciákban is elképzelhetetlen és alkotmányos alapértékeket veszélyeztethet.

Kiemelendő, hogy a kérdőívekben a válaszadó bírák 95%-a úgy nyilatkozott, hogy az utóbbi évek kisebb bértükrözései nem voltak elégségesek¹⁸. Ugyanilyen százalékban kinyilvánították azt is, hogy a bírók munkájukkal és felelőségükkel arányos fizetést kell, hogy kapjanak és ezt nem pótolják az esetleges "jutalmak".

Magyarországon a jogász hivatásrendek képviselői mind jelentősen jobb anyagi kondíciókkal bírnak, mint a bírák, de az irányadó bírói bérnél magasabb a szakértők díjazása is.

2018. szeptember 1-től az ügyészek is béremelésben részesültek, amelyet – a százéves hagyomány ellenére – a mai napig sem követte vagy kompenzálta bírói béremelés. Emiatt feszültség lappang a két szervezet között. A bíróságokon belül is feszültség keletkezett, mert a bérharc – MABIE által is támogatott – eredményeként a bírósági tisztviselők tavalyi béremelésémiatt olyan helyzet alakult ki, hogy a bíró fizetése a felelősségi szabályok ellenére többször alacsonyabb, mint az igazságügyi alkalmazotté. Ez a helyzet a MABIE kérdőíves felmérése szerint a bíróságokon 2017. szeptembere óta okoz feszültséget.

A nemzetközi adatok

Annak ellenére, hogy 2010 óta a magyar bíróságok teljesítménye Európában az Eurostat rangsorok első harmadában, sőt egyes területeken annak élvonalában van és mutatóink most is folyamatosan javulnak, 3 éve a magyar bírói bér az utolsó uniós ország jövedelemszintje alá esett, a 28. volt a rangsorban.

¹⁷ Ha a hazai órabéreket vesszük figyelembe, akkor a bírói órabér bruttó 3116.-Ft, ehhez viszonyítva a vezető mérnök óradíj 23.500.-Ft, a gyakornok mérnöki díj 9050.-Ft, a parlamenti képviselői átlag 9.300. Ft a számvevő óradíja 5.450.-Ft, kirendelt védő óradíja 5000.-Ft szakértő óradíja 4000.-Ft, szakmunkás órabére 2500.-Ft-tól számítható.

¹⁸ Ezt a Kormány 2019. évi központi költségvetési előterjesztése is említi. 412. oldal.

Az Európai Unió átlagot alapul véve a bruttó kezdőbírói fizetés havi 4.800 EUR, míg a magyar 1.394 Eurot tesz ki.

A kezdőbírói alapilletmény egy főre jutó éves GDP értékéhez viszonyított aránya: Magyarország esetében 1,14, Románia esetében 2,79, Bulgária esetében 2,38, Szlovákia esetében 2,25, Csehország esetében 1,82 és Lengyelország esetében 1,73.¹⁹

A nemzetgazdasági átlagkereset és a legalacsonyabb bírói bér arányát vizsgálva, a magyar 1,33- os adat Franciaország, Monaco, Németország előtt áll, de ehhez hozzá kell tenni, hogy köztudott, hogy az említett országok bérszínvonala mennyivel magasabb a magyarénál. A "visegrádi négyeknél" ez az arány 2,475²⁰-szeres, a volt szocialista EU tagoknál 3-szoros, míg az Európai Unióhoz utoljára csatlakozott 12 állam átlaga 2,8-szoros a magyar 1,33-szoros arányszámhoz képest, amely egyébként minden hónapban tovább romlik.²¹

Ma Európában csak az ukrán²², albán és moldáv bírói bér alacsonyabb²³ a magyarénál, holott a nemzeti jövedelem és egyéb egy személyre számított mértékadó mutatók szerint az európai országok középmezőnyében vagyunk és ebben a tekintetben legalább 20 államot megelőzünk. A MABIE képviselője ezeket az adatokat a világhálón is felkutatta, de e nemzetközi összehasonlítást az Európa Tanács a 2016-os CEPEJ jelentése is tartalmazza. Sajnos azóta itt is jelentősen romlott a helyzet.

Látható tehát, hogy külföldön komoly törekvések vannak a megfelelő, általában magas bírói illetmény bírói függetlenségi kérdésként kezelésére. Az Európai Unió Bírósága a Portugál Bírák Egyesülete és a Portugál Számvevőszék között folyamatban lévő ügyben meghozott előzetes döntéshozatali ítéletében részletesen kifejtette: az, hogy a bírák olyan szintű illetményben részesüljenek, amely összhangban áll az általuk ellátott feladatok jelentőségével, a bírói függetlenség lényegi biztosítékát alkotja.²⁴

A MABIE általános megállapításai a bérrendezés vonatkozásában

Ma olyan alacsony a bírói bér, hogy az már a bírói függetlenséget, a bírói integritást közvetlenül is veszélyezteti. A magyar bíró munkaerőpiaci helyzete elégtelen. Mindezek miatt a bírói javadalmazás jelentős emelését nem lehet tovább halogatni, ahogy ez a kormányinfón is elhangzott. Ráadásul azonnali lépések kellene.

A MABIE – bírák véleményére alapított – álláspontja szerint, a hazai és külföldi viszonylatban mutatkozó óriási lemaradásra figyelemmel az emelés nem várhat a közigazgatási bíróságok működésének megindulásáig, 2020-ig. Azt már ebben az évben, az ügyészi béremelés visszamenőleges kompenzálásával azzal egyidejűleg nominális bérnöveléssel, majd rövid idő múlva nagy emeléssel indokolt indítani.

19 Forrás OBT számára készített bérösszehasonlító jelentés (Coe.int 2016. CEPEJ jelentés)

20 CEPEJ 2014-2016 os adatok

21 Ezek is beszédes adatok, de a környező országok béremelkedési trendjei során kialakult bérekhez képest a magyar átlagbérek jó 20%-os lemaradásban vannak, ez a mértékadó bírói bérek tekintetében átlagban 40- 60%-os lemaradást is kitesz.

22 2020-ra Ukrajnában olyan javaslat bevezetését tervezték, amely a jelenlegi magyar bírói bérek majd kétszeresét érné el. <https://voxukraine.org/en/judges-salaries-voxcheck-of-victor-pynzenyk-en/>, <http://uacrisis.org/43835-la-reforme-juridique-en-ukraine>

23 A nem EU országoknál az időleges devizafolyamatok kis korrekciókat hozhatnak.

24 (C-64/16. számú ítélet 45. bekezdése, 2018. február 27.)

Elismerve az OBH munkakörülmények javítására, az anyagi bónuszok és a nem rendszeres anyagi juttatások biztosítása érdekében tett erőfeszítéseit, hangsúlyozzuk, hogy a megfelelő mértékű rendszeres bér biztosítását tekintjük a főkérdésnek, amely azonban csak a törvényhozás döntésének eredményeképp növekedhet. Kiemeljük továbbá, hogy az időszerű ítélkezés magas színvonalú ellátásáért a bíróságokon a függetlenül ítélkező, tárgyaló bíró felelős, ezért a fizetésemelésnek az ítélkező munkát végző, azért felelősséggel tartozó bírókra kell fókuszálnia.

A korábbi BÉSZT által kidolgozott koncepció – az illetményalap emelése nélkül, az eddigi pótlékok megőrzése mellett – a beosztási pótlékot és a szolgálati időhöz kötött szorzók általános emelését írta volna elő a legalsó fizetési fokozattól kezdve. A kidolgozott javaslat célja az volt, hogy az ítélkező bírák illetménye érezhetően emelkedjen, miközben a legmagasabb besorolású igazságügyi alkalmazottak, különösen a bírói kinevezés előtt álló bírósági titkárok és a kezdő bírák illetménye közötti bérfeszültség megszűnjön. Az első besorolás újragondolása is megtörtént. A koncepció másik fő mozgató rugója, hogy a bírákat érdekeltté tegye a szakmai előmenetelben. Jelenleg egy címzetes törvényszéki bírói címet viselő járás-, vagy kerületi bírósági bírót önmagában az illetmény növekedése egyáltalán nem motiválja abban, hogy magasabb szintű bíróságra pályázzon és nehezebb ügyeket tárgyaljon. Ezek a kérdések a MABIE most elkészített anyagában hangsúlyt kaptak, így érdemes a jelenlegi javaslat elveit a fent írt követelményekre vetítve egy csokorban is meghatározni.

A javadalmazás emelés céljai az elvek tükrében

A MABIE törekvéseiben és a BÉSZT-be korábban vitt és ott elfogadott elképzeléseivel az illetményemelés kapcsán a következőket fogja szem előtt tartani.

1. Valorizáció, a bér értékállóságának biztosítása már ismert, más hatalmi ágaknál alkalmazott mechanizmussal.
2. A bírói hivatással és felelősséggel arányos javadalmazás az Alaptörvényben garantált bírói függetlenség alkotórésze, az igazságszolgáltatás szervezeti integritásának és az ítélkezés színvonala folyamatos emelésének is záloga. Kiemelendő, hogy a hatékonyabb és még színvonalasabb igazságszolgáltatás bizonyítottan a gazdaságot támogató hatásként jelentkezik, ezért a bérrendezést befektetésnek kell tekinteni.
3. A bírói béreknek kiszámítható, előremutató életpályát kell sugallnia a legjobb jogászok megszerzésére és megtartására.
4. A bírácoknak a rendszeres juttatásait, bérét kell ugrásszerűen emelni és nem a vezetői döntés alapján járó kiegészítő pótlékokat és nem a nem rendszeres juttatásokat. A diszkrecionális juttatások mindig magukban hordozzák a befolyásolás lehetőségét, amely integritási kockázat.
5. A bírói illetményrendezés bevezetésével nem lehet éveket várni. 2018. szeptember 1-jével az ügyészek illetménye fejlesztésre került, a bírói nem, a két hivatásrend között

indokolatlan és nem megmagyarázható bérfeszültség keletkezett, amelyet meg kell szüntetni.

6. Az ügyészségi vezetők felelőssége a beosztott ügyészekéhez képest jóval magasabb, hiszen az ügyészi szervezetrendszerben szakmai kérdésekben is a vezető dönt, így esetükben a vezetői pótlék ismert mérvű emelése nem vitatható. Ezzel szemben a bírósági szervezetben az illetményemelési koncepciónak az ítélkező bíróra kell fókuszálnia. A bírák ugyanis függetlenül ítélkeznek, a közhatalom gyakorlásáért viselt felelősségük önálló, az igazgatási feladat nem eredményezhet túlértékeltséget.

7. Eddig is minden jelentős bírói béremelés többlépcsős volt, így ezt a javaslatot is ekként kell értelmezni a bírói hivatás társadalmi szükségessége és fontossága figyelembe vételével, de a folyamat elején, gyorsan egy nagy mértékű emelés is elengedhetetlen, hisz ezt a magyar gazdaság jó teljesítménye lehetővé teszi.

8. A bérrendszeren belüli anomáliákat rendezni kell. (Bérfeszültségek, horizontális életpályáiv, a kiegészítő és egyéb pótlékok bérarányt fellazító szerepének csökkentése, a magasabb szintű szakmai munka iránti motiváció növelése a szintek közti arányok növelése, a hosszú időn át kiválóan végzett munka érezhető előmenteli garantálása, stb.)

9. Biztosítani kell a bírák számára, hogy a hasonló felelősségi szinten lévő állami alkalmazottakkal a bírói bér versenyképes legyen, hogy a közigazgatási bírák is legjobb jogászok közül kerüljenek ki. Emellett az állami hivatalokban, a többi hatalmi ágban alkalmazott előnyöket is be kell építeni a bírósági rendszerbe.

10. A kormányzati igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény (KIT) XX. Fejezetében a család és gyermekvállalást segítő lehetőségeket és kedvezményeket a bírák és bírósági dolgozók részére is értelemszerűen biztosítani kell.

A javadalmazás-emelés lépcsőzetes bevezetésének fázisai (négy fázis) és az érintett jogintézmények, változások:

1. lépés - 2019. július 1.napjától

- A 2018-as ügyészi beosztási pótlékemelést (10 hónapi beosztási pótlékot) egy összegben minden bírónak tényleges beosztása **szerinti kompenzációban** biztosítani kell.
- Egyben **emelkedik a** járási, törvényszéki, táblai és kúriai **beosztási pótlék** összege **a "szeptemberi ügyészi emelés" szerint.**
- **Az első bírói besorolásnál a** szolgálati idő beszámítása normatív szabályozásra kerül.
- **A címzetes bíró cím illetve juttatásai kiterjesztése.**

2. lépés - 2019. november 1. napjától

- **A bírói illetményalap nemzetgazdasági átlagkeresethez igazítása** azzal, hogy a bírói illetményalap annak az 1,6 - szorosa lesz. (A **tisztviselői** béreknél is ez az

irányadó mert a 453.330.-Ft bírói illetményalap növekedése nyomán a tisztviselők illetményének korrekciója is bekövetkezhetne, illetve az **ügyészi** illetményalap is ilyen mértékű lehetne.

- A bírák nem végezhetnek - kevés kivétellel - más kereső tevékenységet, így az ún. **bírói pótlékkal** kell kiegészíteni minden bírói fizetését. Ezáltal az alapilletmény számításánál az **1-es kiinduló szorzószám helyett 1,5 -ös szorzóval** kell indítani a fokozat sort, ami a versenyképes jövedelem egyik tényezője. Értelemszerűen elvileg ez ma, azt jelenti, hogy a szorzóban foglalt bírói pótlék juttatásként, a bírói illetményalap felét teszi ki. (2. melléklet)

- **Az előrelépés a szolgálati időben** 14 fizetési fokozatban történik jelenleg a szorzószámok 1,0-től 1,75 ig fokozatosan, de nem egyenlő mértékben emelkednek. A bírói életutat jobban tükrözné, ha az előbbrelépés tényleges bérnövekményt hozna, ezért minden szolgálati időkategóriában az előzőhöz képest **10%-al emelkedne**. Így az előrelépés²⁵ fizetési fokozatonként 1,5-től 2,9 ig terjedne a fenti bírói pótlék 0,5 -ös mértékű koefficiense beiktatásával. 2. melléklet (Az ügyészi területen ennek megfelelően ez a szorzószám fizetési fokozatonként 1, -2,4 közé esne, hisz ott a bírói pótlék nem, csak a vezetői felelősségért járó magas vezetői pótlék alkalmazandó.)

- **A beosztási pótlék mértéke** tovább növekedne szintenként: 25, - 50, -70 95%-ra míg, a címzetes bírói cím pótléka törvényszéki szinttől felfelé 40/60/ 75% lenne.

- **A vezetői pótlék összege** az ügyészi irányhoz kötődne azzal, hogy mértéke alatta maradjon. (3. melléklet)

- **A Bjt 181-182. §- pótléka összege** nem lehet több az illetményalap 40%-ánál. Az egyes pótlékok mértékének bértorzító hatását is kezelni kell normatív szabályozással.

- **A tisztviselői karban** a nem szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselők elvesztett kedvezmény-pótlásában részesülnek.

3. lépés 2021. január 1. napjától

- **A bírói illetményalap számításánál** a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,6 ről 1,7-re emelkedne közelítve visegrádi országok átlagához.

- **A bírói beosztási pótlék** bírósági szintenként elérné a végleges mértéket.

- **A jubileumi jutalom** új szabályai lépnének be. A bírósági szolgálatban töltött idő szorzója 1,2 lesz. (Ez az ügyészi és tisztviselői szférában is alkalmazható.)

- A **KIT** minden a bírósági rendszerre érvényes általános munkavállalói kedvezménye belép a XX. törvényi fejezet szerint. Ezen túl az alkotói szabadság és a rekreációs szabadság rendelkezései is alkalmazásra kerülnek.

4. lépés 2022. január 1. napjától A bírói illetményalap számításánál a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,7 ről 1,75-re emelkedik.

25 Az előrelépés a bírói szolgálati életúton nem 1, hanem a bírói pótlék miatt 1,5-tel kezdődve folyamatos 10%-os emeléssel 2,9 ig tart.

Szövegszerű módosító javaslat:²⁶

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény Bjt.
az számú törvény javaslattal az alábbiakban módosul:

.....

1.§. A Bjt. 63. A bíró illetménye...

A Bjt. 168. § A bíró illetménye alapilletményből, továbbá pótlékból tevődik össze. A **bírói pótlék**, a beosztási pótlék, a vezetői pótlék és a címpótlék alapilletmény jellegű.

.....

2.§..... 64. A bírói illetményalap és a bíró alapilletménye

169. § (1) A bíró alapilletményét az e törvény szerint számított szolgálati ideje alapján, a bírói illetményalap és a törvény 2. mellékletében fizetési fokozatonként meghatározott szorzószámok szorzataként kell megállapítani,

(2) ~~A bírói illetményalapot évenként a központi költségvetésről szóló törvény határozza meg úgy, hogy annak összege az előző évi összegnél nem lehet alacsonyabb.~~

(2) A bírói illetményalap a tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset egy egész hat tizedszeresének (1,6) megfelelő összeg.

(3) A bírói illetményalap összege az előző évi összegnél nem lehet alacsonyabb.

.....

3.§.

172. § ...

(2) Szolgálati időként kell figyelembe venni a kinevezés előtt bírói és ügyészi szolgálati viszonyban töltött időt, **valamint a bíróságon vagy ügyészségen a titkári időszakot.** ~~A bírói kinevezés előtt a jogi szakvizsgálathoz kötött egyéb jogviszonyban vagy tevékenységgel eltöltött idő a szolgálati időbe részben vagy egészben beszámítható., **a bírói kinevezés előtt jogi szakvizsgálathoz kötött tevékenység idejét a közigazgatásban. Míg egyéb jogviszonyban jogi szakvizsgálathoz kötött munkavégzés esetén annak legalább 50%-át be kell számítani a szolgálati időbe.**~~

4.§..... 65. A beosztási pótlék és a címpótlék

173. §

(2) A beosztási pótlék összege a bírói illetményalap összegének

a) a járásbírói bírónál 40, **25,**

b) ¹⁵⁵ a közigazgatási és munkaügyi bírósági bírónál 45, **50,**

²⁶ A törvény és a tervezet szövegben, az aláhúzott, dőlt betűs, félkövér szöveg az új rendelkezés, míg az áthúzott szövegrész kerülne hatályon kívül helyezésre!

- c) a törvényszéki bírónál 20, **50**,
- d) az ítéltábla bírójánál 40, **70**,
- e) a Kúria bírójánál 60, **95**, százaléka.

(3) A munkaügyi bíró a törvényszéki bíróval esik egy tekintet alá.

5.§.

174. § (1) *Kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítés*

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti cím adományozásával a címzetes törvényszéki bíró a bírói illetményalap összegének a 20 **40** százalékát, a címzetes táblabíró a 30 **60** százalékát, a címzetes kúriai bíró az 50 **75** százalékát, a kúriai tanácsos a 70 **100** százalékát kitevő összegre jogosult...

(4) Az OBH elnöke – a kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítésű bírót, járásbíró esetén legalább 30 évi tényleges bírói gyakorlattal eltöltött idő után „címzetes táblabíró” címben részesíti.

(5) Az OBT a törvényszéki és táblabírák közül aki legalább 25 évi tényleges bírói gyakorlattal rendelkezik és a törvényszéken legalább 20 évi, az ítéltáblán 16 éve teljesít szolgálatot „címzetes kúriai bíró” címben részesíthet. Ilyen cím összesen 16 fő részére adományozható.

.....

6.§..... 66. A vezetői pótlék

176. § (1) A bírósági vezetői pótlékra a **3. mellékletben foglaltak szerint jogosult.**

177. § (1) A vezetői pótlék összegének a megállapítása szempontjából a kiemelt járásbíró elnöke és elnökhelyettese a törvényszék elnökével és elnökhelyettesével, csoportvezetője a nagyobb járásbíró elnökével, csoportvezető-helyettese a kisebb járásbíró elnökével azonos beosztásúnak minősül.

(2)¹⁵⁷ A vezetői pótlékra való jogosultság szempontjából kiemelt járásbírósnak minősül az a járásbíró, ahol a bírák éves átlagos statisztikai állományi létszáma az 50 főt meghaladja, nagyobb járásbírósnak minősül a törvényszék székhelyén működő járásbíró, továbbá az a bíróság, ahol a bírák éves átlagos statisztikai állományi létszáma a 8 főt meghaladja.

(3) A vezetői pótlékra jogosultság szempontjából kiemelt törvényszéknek számít az törvényszék, ahol a bírák éves átlagos statisztikai állományi létszáma a 130 főt meghaladja.

(4) A vezetői pótlékra jogosultság szempontjából a bírósági igazgatásban további résztvevők az OBT elnöke a törvényszék elnökével, az OBT tagjai a törvényszék elnökhelyettesével, míg a Bírói tanácsok elnökei a nagyobb járásbíró csoportvezetőjével és elnökhelyettesei nagyobb járásbíró csoportvezető-helyettesével esnek egy tekintet alá.

.....

7.§.68. A kiegészítő pótlék és a képzettségi pótlék

181. § (1) A munkáltatói jogkör gyakorlója

(2) A kiegészítő pótlék összege az illetményalap öt százalékától harminc százalékáig terjedhet, és több feladat teljesítése esetén sem haladhatja meg az illetményalap negyven százalékát.

(3) A kiegészítő pótlék feltételeiről az OBH elnöke önálló szabályzatot alkot.

8.§

182. § (1)

(2) A képzettségi pótlék összege – **képzettségi jogcímenként** - az illetményalap tíz százalékáig. **A 182.§-ban** írt képzettségi pótlék összege **a bírói illetményalap harminc százalékáig terjedhet.**

9.§.

182/A.§. A 181-182.§-ban meghatározott pótlékok együttes összege a bírói illetményalap negyven százalékát nem haladhatja meg.

10.§. 69. Egyéb javadalmazások, kedvezmények és költségtérítések

184. § (1) A bíró **15, 20,** 25, 30, 35, illetve 40, **illetve 45** év szolgálati idő után jubileumi jutalomra jogosult.

(2) A jubileumi jutalom **15 év szolgálati idő után a bíró 1 havi, 20 év szolgálati idő után 2 havi,** 25 év szolgálati idő után a bíró 3 havi, 30 év után a **3 négy**havi, 35 év után ~~négy~~**5,** 40 év után az ~~5~~**6**havi, **45 év után 7 havi** illetménye.

.....

(5) A jubileumi jutalom jogosultsági idejének számításánál a bírósági szolgálatban töltött időt 1,2 szorzóval kell figyelembe venni.

(5) **(6)** Ha a jubileumi jutalomra jogosító idők számítása során azonos időszakra több jogviszonyt is figyelembe lehetne venni, közülük csak egy jogviszony számítható be.

–(6) **(7)** Ha a bíró bármely korábbi foglalkoztatási jogviszonyában jubileumi jutalomban részesült, az ugyanazon fokozat szerinti jutalom ismételt nem illeti meg.

(7) **(8)** A bíró részére – ha bírói szolgálati viszonya nyugállományba vonulása miatt szűnik meg – ki kell fizetni

a) a nyugdíjazás évében esedékessé váló jubileumi jutalmat,

b) a 30 év szolgálati idő után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből 2 év vagy ennél kevesebb van hátra,

c) a 35, illetve 40 **vagy 45** év szolgálati idő után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből 3 év vagy ennél kevesebb van hátra.

(8) **(9)** Ha a bíró szolgálati viszonya a bíró halála miatt szűnik meg, a jubileumi jutalmat – a (6) **(7)** és (7) **(8)** bekezdés alkalmazásával – az örökösének kell kifizetni.....

11.§.

189/B.§. (1) A bíró részére négyévente egyszer tizenöt nap – a szabadságon felüli – fizetett, valamint azon túl hatévente – maximum 6 hónap - fizetés nélküli alkotói szabadságot biztosíthat valamely szakismeret, képzettség, szakképzettség, végzettség, szakvizsga, valamint tudományos fokozat megszerzése céljából.

(2) Az alkotói szabadság biztosítását a kérelmezőnek a munkáltatótól indokolt kérelemmel a szabadság megkezdésétől számított 2 hónappal előbb kell kérnie.

(3) A munkáltató a kérelem engedélyezéséről a benyújtástól számított 30 napon belül indokolt határozattal dönt.

12. §.

189/C.§.

(1) A bíró várandósságának megállapításától a gyermeke hároméves koráig, illetve a gyermekét egyedül nevelő bíró esetén gyermeke hároméves koráig

a) egyenlőtlen munkaidő-beosztás csak a bíró hozzájárulása esetén alkalmazható,

b) a heti pihenőnapok egyenlőtlenül nem oszthatók be,

c) ügyelet vagy készenlét nem rendelhető el.

(2) A gyermekét egyedül nevelő bíró számára – gyermeke hároméves korától négyéves koráig – ügyelet vagy készenlét csak hozzájárulásával rendelhető el.

189/D. § [A képzés támogatása és a bíró tájékoztatása]

(1) A bíró a képzéshez, továbbképzéshez, nyelvtanuláshoz a Bjt szerinti támogatásra jogosult a szülési szabadság, illetve a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság ideje alatt is.

(2) A bíró jogosult a szülési szabadság, illetve a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság ideje alatt a közszolgálat egészét és a bírósági szervezetet érintő változásokkal kapcsolatos rendszeres – elektronikus formában történő – tájékoztatásra.

189/E. § [A felmentési időre vonatkozó rendelkezések]

(1) A lemondási, felmentési idő a Bjt-ben megállapított időhöz képest

a) a legalább egy gyermeket háztartásában nevelő bíró esetében harminc nappal,

b) a legalább három gyermeket háztartásában nevelő bíró esetében hatvan nappal meghosszabbodik, ha azt a bíró kéri.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kedvezményre a gyermek mindkét bíró szülője jogosult, ha a bíró és a gyermek közös háztartásban él.

189/F.§ [A pótszabadságra vonatkozó rendelkezések]

(1) A bíró a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek után

a) egy gyermek esetén négy,

b) két gyermek esetén nyolc,

c) kettőnél több gyermek esetén összesen tizennégy munkanap pótszabadság igénybevételére jogosult.

(2) Az (1) bekezdés szerinti pótszabadság fogyasztékkal élő gyermekeként két munkanappal nő, ha a bíró gyermeke fogyatékkal él.

(3) A pótszabadságra való jogosultság szempontjából a gyermeket először a születésének évében, utoljára pedig abban az évben kell figyelembe venni, amelyben a tizennyolcadik életévét betölti.

(4) Az apa gyermeke születése esetén, legkésőbb a születést követő második hónap végéig nyolc, ikergyermekek születése esetén tíz munkanap pótszabadság igénybevételére jogosult, amelyet kérésének megfelelő időpontban kell kiadni. A szabadság akkor is jár, ha a gyermek halva születik vagy meghal.

(5) A nagyszülő unokája születése esetén öt munkanap pótszabadságot vehet igénybe legkésőbb a születést követő második hónap végéig, amelyet kérésének megfelelő időpontban kell kiadni.

(6) A bíró részére első házassága megkötése alkalmából legkésőbb a házasságkötést követő második hónap végéig öt munkanap pótszabadság jár.

(7) A pótszabadságot

a) az (1) és (2) bekezdés szerinti esetben a gyermek mindkét bíró szülője jogosult igénybe venni, ha a gyermekkel közös háztartásban él,

b) az (5) bekezdés szerinti esetben minden bíró nagyszülő jogosult igénybe venni.

189/G. § Az OBH elnöke a gyermeket nevelő és családot alapító bírák támogatására az érdekképviseletekkel együttműködve további kedvezmények, így különösen a szülési szabadság, a fizetés nélküli szabadság, a kötelező részmunkaidő kikötése, kedvezőbb cafeteria szabályok kialakítása, az otthoni munkavégzés engedélyezése, családalapítási támogatás, iskolakezdési és gyermeknevelési támogatás, táborozási támogatás feltételeinek meghatározására és végrehajtására szabályzatot alkot, amely szabályok a bíróra és az érintettekre nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a Kormányzati igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény hatályos rendelkezései.

13.§. Átmeneti rendelkezések.

(1)

A Bjt 173.§-ának alábbi szövege 2019. július 1. napján lép hatályba:

173. § ..

a) a járásbírósági bírónál 40,**20**,

b) ¹⁵⁵ a közigazgatási és munkaügyi bírósági bírónál 45,**35**,

c) a törvényszéki bírónál 20,**35**,

d) az ítélőtábla bírójánál 40, **50**,

e) a Kúria bírójánál 60 **80** százaléka.

(2)

174.§. (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti cím adományozásával a címzetes törvényszéki bíró a bírói illetményalap összegének a 20 **35** százalékát, a címzetes táblabíró a 30 **40** százalékát, a címzetes kúriai bíró az 50 **70** százalékát, a kúriai tanácsos a 70 **85** százalékát kitevő összegre jogosult.

(4) A bírákat 2018. szeptember 1. napjától egy összegben megilleti 2019. július 1. napjáig a tényleges szolgálati szintjükkel azonos szinten emelt ügyészi beosztási pótlék és az annak megfelelő szintű bírói beosztási pótlék különbözete.

(5) A bíró beosztási pótlékkülönbözetét a 2019. június 30-ig hatályos Bjt. szerinti beosztási pótlék és a 2019. július 1. napjától hatályos Bjt. szerinti beosztási pótlék különbözete alapján kell kiszámítani.

A bíró pótlékkülönbözete számításánál a 2019. június 30. napján lévő tényleges szolgálati helye szerinti beosztási pótlékát kell figyelembe venni.

(6) A beosztási pótlékkülönbözetet egyösszegben 2019. augusztus 5. napjáig kell kifizetni.

14. §. A Bjt. 2. melléklet szövege 2019. november 1. napján az alábbi módosításokkal lép hatályba.

2. melléklet a 2011. évi CLXII. törvényhez

A bírák alapilletménye a különböző fizetési fokozatokban

A	B
Fizetési fokozatok	Szorozószámok
1.	1,00 <u>1,5</u>
2.	1,10 <u>1,6</u>
3.	1,20 <u>1,7</u>
4.	1,25 <u>1,8</u>
5.	1,30 <u>1,9</u>
6.	1,35 <u>2,0</u>
7.	1,40 <u>2,1</u>
8.	1,45 <u>2,2</u>
9.	1,50 <u>2,3</u>
10.	1,55 <u>2,4</u>
11.	1,60 <u>2,5</u>
12.	1,65 <u>2,6</u>
13.	1,70 <u>2,7</u>
14.	1,75 <u>2,8</u>
15.	<u>2,9</u>

15.§.

A Bjt. 3. melléklete 2019. november 1. napján az alábbi módosításokkal lép hatályba.

A vezetői pótlék a bírói illetményalap százalékában C oszlop.

A	B	C
1. A vezetői munkakörök	Százalék	
2. A Kúria elnökhelyettese	80	<u>300</u>
3. <u>A Fővárosi Törvényszék elnöke</u>	60	<u>250</u>
3. <u>Az ítéletábla elnöke</u>	60	<u>150</u>
4. <u>A Kúria kollégiumvezetője és főtitkára</u> A Fővárosi Törvényszék elnöke <u>A Fővárosi Ítéletábla elnöke</u> <u>A Budapest Környéki törvényszék elnöke</u> <u>A Fővárosi Törvényszék elnökhelyettese</u>		
5. <u>A Kúria kollégiumvezető -helyettese</u> <u>és főtitkár helyettese</u>	50	<u>130</u>
6. <u>Az Ítéletábla elnöke</u> <u>A Fővárosi Ítéletábla elnökhelyettese</u> <u>Kiemelt törvényszék elnöke</u>		<u>120</u>
6. <u>Fővárosi Ítéletábla kollégiumvezetője</u>	60	<u>100</u>
7 <u>Fővárosi Törvényszék kollégiumvezetője</u> <u>A törvényszék elnöke</u> <u>A Budapest Környéki törvényszék</u> <u>elnökhelyettese</u> <u>A Budapest Környéki Törvényszék</u> <u>kollégiumvezetője</u>		
8. <u>Kiemelt törvényszék elnökhelyettese</u> <u>és kollégiumvezetője</u> <u>Az ítéletábla elnökhelyettese</u> <u>Az ítéletábla kollégiumvezetője</u>		<u>90</u>
4. <u>A törvényszék elnökhelyettese</u>	50	<u>80</u>
9. <u>A törvényszék kollégiumvezetője</u> <u>Fővárosi Ítéletábla kollégiumvezető</u> <u>helyettese</u> A Kúria kollégiumvezető-helyettese és főtitkár-helyettese A törvényszék elnöke		
5. <u>Az ítéletábla kollégiumvezető-helyettese</u>	45	<u>65</u>

<u>10 Fővárosi Törvényszék kollégiumvezető-helyettese</u>		
A Kúria tanácselnöke		
Az ítélőtábla kollégiumvezetője		
A Fővárosi Törvényszék elnökhelyettese		
6- <u>A Kúria tanácselnöke</u>	40	
<u>11 törvényszék kollégiumvezető helyettese</u>		<u>55</u>
Az ítélőtábla kollégiumvezető-helyettese		
<u>Kiemelt törvényszék csoportvezetője</u>		
<u>Nagyobb járásbíróóság elnöke</u>		
7- Az ítélőtábla tanácselnöke	35	<u>50</u>
<u>12 A törvényszék csoportvezetője</u>		
<u>A nagyobb járásbíróóság elnökhelyettese</u>		
A Fővárosi Törvényszék-kollégiumvezetője		
A törvényszék elnökhelyettese		
<u>Az ítélőtábla tanácselnöke</u>		<u>40</u>
<u>13</u>		
8- A Fővárosi Törvényszék kollégiumvezető-helyettese	30	<u>35</u>
<u>14</u>		
A törvényszék kollégiumvezetője		
<u>Kisebb járásbíróóság elnöke</u>		
9- A törvényszék kollégiumvezető-helyettese	25	<u>30</u>
<u>15 A törvényszék tanácselnöke</u>		
<u>A törvényszék csoportvezető-helyettese</u>		
A nagyobb járásbíróóság elnökhelyettese		
A kisebb járásbíróóság elnöke		
10- A törvényszék csoportvezető-helyettese	20	<u>25</u>
<u>16</u>		
A nagyobb járásbíróóság csoportvezetője		
A kisebb járásbíróóság elnökhelyettese		
11- A nagyobb járásbíróóság csoportvezető-helyettese	15	<u>20</u>
<u>17</u>		

16.§.

(1) A Bjt. 169.§-ának (2) bekezdése 2021. január 1. napján az alábbiakban módosul:

(2) A bírói illetményalap a tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset egy egész hat tizedszeresének (1,6) **hét tizedszeresének (1,7)** megfelelő összeg.

(2) A Bjt 173.§-ának alábbi szövege 2021. január 1. napján lép hatályba:

173. § (1) ...

(2) A beosztási pótlék összege a bírói illetményalap összegének

a) a járásbírósági bírónál ~~25,~~**30,**

b) ¹⁵⁵ a közigazgatási bírónál ~~50,~~**65,**

c) a törvényszéki bírónál ~~50,~~**65,**

d) az ítélőtábla bírójánál ~~50,~~**90**

e) a Kúria bírójánál ~~80,~~**120** százaléka.

(2) 174.§. (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti cím adományozásával a címzetes törvényszéki bíró a bírói illetményalap összegének a ~~35~~ **50 százalékát, a címzetes táblabíró a ~~40~~ **75** százalékát, a címzetes kúriai bíró az ~~80~~ **100** százalékát, a kúriai tanácsos a ~~85~~ **125** százalékát kitevő összegre jogosult.**

17.§. A Bjt. 169.§-ának (2) bekezdése 2022. január 1. napján az alábbiakban módosul:

(2) A bírói illetményalap a tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset egy egész hét-tizedszeresének (1,7) **hetvenöt századszorosának (1,75)** megfelelő összeg.

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati viszonyáról szóló 1997. évi LXVIII törvény (Iasz.) módosításáról

18.§.

Az Iasz 99. § -a az alábbi bekezdéssel egészül ki:

(2a) A nem szakirányú felsőfokú iskolai végzettséggel vagy a munkakörére meghatározott szakirányú felsőfokú szakképesítéssel rendelkező igazságügyi alkalmazottat, ha nem sorolták be a III. fizetési osztályba munkavégzése minőségére tekintettel a ténylegesnél eggyel magasabb fizetési fokozatba kell besorolni.

19.§. (1) Az Iasz 118. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

Az igazságügyi alkalmazott 25, 30, 35, illetve 40 év igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszony után jubileumi jutalomra jogosult. **Az igazságügyi alkalmazott 15, 20, 25, 30, 35, 40 illetve 45 év igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszony után jubileumi jutalomra jogosult.**

(2) Az Iasz 118. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

(2) A jubileumi jutalom 25 év szolgálati viszony után az igazságügyi alkalmazott kéthavi, 30 év után háromhavi, 35 év után négyhavi, 40 év után öthavi illetménye.

(2) A jubileumi jutalom 15 év szolgálati viszony után az igazságügyi alkalmazott egyhavi, 20 év szolgálati idő után kéthavi, 25 év után háromhavi, 30 év után négyhavi, 35 év után öthavi, 40 év után hathavi, 45 év után héthavi illetmény.

(2a) A jubileumi jutalom jogosultsági idejének számításánál a bírósági szolgálatban töltött időt 1,2 szorzóval kell figyelembe venni.

(3) Az igazságügyi alkalmazott részére – ha nyugdíjazáskor szolgálati viszonya megszűnik – ki kell fizetni

a) a nyugdíjazás évében esedékessé váló jubileumi jutalmat,

b) a 30 év szolgálati viszony után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből két év vagy ennél kevesebb van hátra,

c) a 35, 40 év **és 45 év** szolgálati viszony után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből három év vagy ennél kevesebb van hátra.....

....

(3) Az Iasz 121. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

A szociális támogatáson túl az OBH elnöke a gyermeket nevelő és családot alapító igazságügyi alkalmazottak támogatására az érdekképviseletekkel együttműködve további kedvezmények, így különösen a munkaidő, az igazságügyi alkalmazott képzése támogatása, tájékoztatása, a felmentési idő, a pótszabadság, a szülési szabadság, a fizetés nélküli szabadság, a kötelező részmunkaidő kikötése, kedvezőbb cafeteria szabályok kialakítása, az otthoni munkavégzés engedélyezése, családalapítási támogatás, iskolakezdési és gyermeknevelési támogatás, táborozási támogatás feltételeinek meghatározására és végrehajtására szabályzatot alkot, amely szabályok az igazságügyi alkalmazottra és az érintettekre nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a Kormányzati igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény hatályos rendelkezései.

20.§.

E törvény rendelkezései 2019. november 1-én lépnek hatályba, kivéve a 3. és 13. és 18.§-okat melyek 2019. július 1-én, valamint a 10,11,16.,19.§ **(1),(2) bekezdés** 2021. január 1-én, illetőleg a 17. §. 2022. január 1-től hatályos.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1-2. §-hoz

A bírói javadalmazás összetevőiben annyi változás történik, hogy a szolgálati időhöz kötött fizetési fokozatok – **vagyis az alapilletmény** - szorzószáma a bírói pótlékként elnevezett 0,5-ös növelési szorzószámrészt is tartalmazza, vagyis ez is a bírói alapilletmény összetevője lesz. Mindezt azért, mert a bírósági rendszerben a

bírón van a hangsúly, így a bérrendszerben is az ítélkező bírón kell legyen. Ezt az is indokolja, hogy **a bíró más kereső foglalkozást sem folytathat, ezt ilyen mértékben indokolt ellentételezni is.** Így az alapilletmény kiszámításánál az illetményalapot e számmal növelt összeggel – jelesül az első fokozatban $1 + 0,5 = 1,5$ - kell szorozni és így tovább **immár a 15.** fokozatig.

Belép az új bírói illetményalap számítás is, amely más hatalmi ágaknál (Parlament²⁷, számvevőszék²⁸, NAV²⁹) **és a miniszterekre vonatkozó törvényekben** és az laszban³⁰ is már elfogadott fogalom, **és viszonyítási alap.** Itt a kiindulópont a KSH által meghatározott időszakra számított "nemzetgazdasági átlagkereset" ; amely követi a gazdasági folyamatokat, ezért megoldást ajánl a béralap valorizációjára is.

Jelenleg a költségvetési törvény alapján 453.330.-Ft a bírói illetményalap, míg a nemzetgazdasági átlagkereset 297.000.-Ft volt múlt évben. A bírói bérek értékét társadalmi szinten, mind itthon, mind külföldön folyamatosan mérik, ez a nemzetgazdasági átlagkeresethez való viszonyában jól meghatározható. Ez ma Magyarországon rendkívül alacsony: 1,33-szoros a visegrádi négyeknél több mint 2,475. Így, ha a magyar nemzetgazdasági átlagkeresetet az 1,6- os koefficienssel felszorozzuk és a 0,5-ös bírói pótlékkal is növeljük, a visegrádi átlagszintre érünk.

Az 3. §-hoz

Az első bírói besorolással kapcsolatos módosító javaslat kapcsán utalunk a szolgálati idő teljes beszámítására irányuló bírói kezdeményezések nyomán folyamatban volt és folyó **bírák által indított** perekre. A MABIE álláspontja szerint a bíróságon titkárként eltöltött idő teljes szolgálati időbe való beszámítása indokolt, míg a nem bírósági területeken megszerzett tapasztalat, vagyis a jogi szakvizsgálathoz kötött munkakör betöltésénél a szolgálati idő számítása **főszabályként** normatív szabályozást kívánnak, **azzal hogy bizonyos helyeken szerzett szolgálati idő legalább felét elismerjék.**

Az 4. és a 13. §-hoz

A járási, törvényszéki, táblai és kúriai beosztási pótlék összege 10, 15, 10, 20% -os növelésre kerül – az ügyészi emelés szerint - vagyis a járási-kerületi szinten 20, törvényszéki szinten 35, táblai szintén 50 és kúriai szinten 80% lenne a beosztási pótlék. A címzetes bírói címhez kapcsolódó pótlék összege ehhez kerül hozzáigazításra. A jelenlegi a pótlék mértéke a bírák véleménye, de az igazgatás terén szerzett tapasztalatok alapján sem ösztönző, így azt növelni kell. Ez a rendelkezés már 2019. júliusában hatályba lép **és jelentősen módosul a fentiek miatt a későbbiekben.**

5.§. -hoz

A címzetes bírói cím a horizontális életpálya³¹ elemeként két szintre is elérhető.

27 2012. évi XXXVI. törvény 104.§ (1) bekezdés

28 2011. évi LVI törvény 21.§.(1) bekezdés

29 2010. évi CXXII. törvény 26.§. (3) bekezdés

30 1997. évi LXVIII. törvény 98.§ (3) bekezdés

31 Ez a jogalkotó részéről már a 2011-es nagy igazságügyi reformnál is felmerült, de mivel nem volt fókuszkérdés, ezért nem valósult meg.

Ez komoly motiváló tényező. A második pótléklépés azt jelenti, hogy a legalább kiváló minőségű járásbíró 30 év bírósági szolgálat után az OBH elnöke automatikusan részesíti ebben az elismerésben. Meghatározott feltételek mellett ezen felül a törvényszéki és táblabíráknak hosszú szolgálat után címzetes kúriai bírói címet adományozhat az OBT a Bszi. 103.§. (3) f.) pont alapján. E cím maximum 16 fő számára adományozható. Ez az intézmény a századfordulón már így működött a magyar bíróságok klasszikus időszakában.

6.§. és 15.§. -hoz

A bírósági vezetői pótlékok kiigazítása is szükséges, amelyek mértékét a 3. számú melléklet tartalmazza. Ennek az a sajátossága, hogy a bíróságokon a bírói tevékenységé a döntő szerep és felelősség, elérően az ügyészi szervezethez képest, ahol a vezetői felelősség **jelentősen eltérő dimenziókban létezik.** A javasolt korrekció, a törvényszéki elnöki szinttel azonos ügyészi vezetői pótlékot a bírói **alapilletményénél** alkalmazott 0,5 -ös bírói pótlék tényezővel csökkenti ezáltal kiegyenlíti a felelősségi hangsúlyt. Így az ügyészi **vezetői mértékkel** szemben a **törvényszéki** szinten a bírósági igazgatási vezetők pótlékának kiinduló mértéke a 100%, szemben az ügyészi 150%-kal. Ez a javaslat a MABIE januári országos választmányán elhangzott **és a javaslat nyilvánosságra hozatala óta kapott** véleményekre tekintettel alakul így. Egyébként a vezetői pótlék a mértéke a javadalmazás emelkedésnek nem neuralgikus pontja, amely megoldaná a bírói bérek növelését. Ez nem azt jelenti, hogy nem szükséges. Az egyéb vezetői pótlékok a bírák véleménye alapján képviselt állásponton nyugszanak azzal, hogy az országosan nagyobb bíróságok vezetőinek pótlékát kis mértékben el kell téríteni az **eredeti** táblázathoz képest. **A nagy bíróságokon pedig jelentősen indokolt emelni, mint például a 3000 alkalmazottat foglalkoztató Fővárosi Törvényszéken. A nagy bíróságok vezetőit - a időközben érkezett véleményekre tekintettel is - ki kell emelni a többi vezető közül, amit a javított tervezet már követ is.** Javaslatunk nem szól az OBH-ra vonatkozó vezetői pótlékok mértékéről, az OBH elnöke álláspontját tisztelve. A kúriai pótlékokat is korigáltuk. Összességében így a súlypont, a törvényszéki elnök vezetői pótléka 100 %, míg a helyettes és kollégiumvezető 80% lenne **azzal, hogy kialakítottuk a kiemelt törvényszék fogalmát.**

A bírói öngazgatás folyamatosan közreműködik a bíróságok igazgatásában, így a függetlenségük védelme és egyre növekvő munkájuk és felelősségük miatt a törvényszéki és ítélőtáblai bírói tanács elnöke. Elnökhelyettese pótlékban részesül. Az OBT tagjait megválasztásuktól 80%, elnökét 100% pótlék illeti meg, hisz száz milliárd Ft feletti költségvetés személyi és tárgyi feltételei irányítóját ellenőrzik felelősségük tehát óriási. A munka rendkívül összetett a napi bírói teendők mellett. Látható, hogy tagjai karrierjüket nemcsak 6 évre tették félre, hanem annál hosszabb időre. Mindemellett különböző okokra visszavezethetően majd kétharmaduk javadalmazása csökkent is. Ezek az okok tették szükségessé – mint minden más állami területen – az ellenőrző központi szerv működésében való részvételért járó tiszteletdíjként a pótlékokra jogosultságukat.

7-9.§- okhoz

A Bjt- 181 és 182.§- ban szabályozot pótlékok az adható kategóriájába tartoznak, mint például képzettségi-, nyelv- és központi kirendelési pótlék. Ezeket a bérarányok és a feladatok felelősségi skálája miatt nem lehet növelni. Ezek a bírói befolyásolhatóságot is érintik, ugyanis ezek **juttatása** a vezetők saját ellenőrizetlen jogkörévé is válhat. A meglévő mértékek, pontosításokkal megfelelők és megszüntetésük sem indokolt.

A kiegészítő pótlék juttatásának feltételeit az OBH elnöke az országos gyakorlat egységesítése érdekében szabályzatba foglalja. A bérfeszültség elkerülése érdekében indokolt azok **bérrendszerben** történő normatív szabályozása és ezek együttes mértékének meghatározása akként, hogy az nem lehet több továbbra sem az illetményalap 40%ánál.

10.§-hoz

A Bjt. 69. címe kapcsán az egyéb javadalmazások, kedvezmények és költségtérítések között a legfontosabb változás a jubileumi jutalom, amely a törzsgárda több alkalomra elosztott, magasabb havi bér juttatásában megnyilvánuló jobb megbecsülését hivatott szolgálni **a Kormányzati Igazgatás területén már élő elképzelések mentén.** Ezt követi le a Bjt és az lasz. módosítása is, amely az ügyészségi szférában is jól alkalmazható.

A **jubileumi jutalom** új szabályai szerint 15 év szolgálati idő után egy havi bér járna, (15/1) , míg 5 évente ez a következőképpen alakulhatna : 20/2 25/3 30/4 35/5, 40/6 és 45/7³² havi bér összegben. A bíróságon töltött szolgálati idő alapján számítva, az adott szolgálati **idő** eltöltése mellett az adott **számú** havi illetmény illeti meg a bírósági dolgozót, bírót hasonlóképpen, mint közigazgatás egyes területein és a parlament hivatalában is. Az ügyészi szolgálati időnél is kiemelhető az, hogy minden bíróságon töltött szolgálati év 1,2 szorzóval számítandó a jubileumi jutalom időfaktorában, ezért az ügyészi javadalmazásnál is alkalmazható ez a tétel.

11. és a 12.§. -hoz

A Kormányzati Igazgatásról szóló 2018. CXXV. törvény XX. Fejezetében szereplő, a család és gyermekvállalást segítő rendelkezéseket a bírák és bírósági dolgozók részére is értelemszerűen biztosítani kell, így a Kormányprogramhoz igazodóan e szabályok is beépülnének a Bjt-be és az lasz-ba is, **mégpedig a bíráknál teljesen szövegszerűen, az igazságügyi alkalmazottaknál egy más jogtechnikai módszerrel.**

Ennek konkrét, a bírósági szférára adaptálható **részlet**szabályait az érdekképviselőkkel együttműködve az OBH elnöke határozhatja meg. (Ez az ügyészségi szolgálati viszony tekintetében is kompatibilis.)

32 Ezek a mértékek a Kormányzati Igazgatásról szóló törvényhez képest jóval szerényebbek, hisz ott 3 illetve főleg 6 havi jutalomról van szó.

13.§. -hoz

A javadalmazás emelés 1. lépéseként - 2019. július 1.napjától kompenzálni kell a 2018. szeptember 1. napjától végrehajtott ügyészi beosztási pótlékemelését. A kiegyenlítés hatásának 2019. július 1. napjával jelentkeznie kell. A kompenzáció két elemből áll össze: 1./ 10 hónapi beosztási pótlékot egy összegben minden bírónak tényleges beosztása szerint meg kell kapnia. 2./ ezzel együtt, július 1. napjától növekszik a bírák beosztási pótléka is az "ügyészi" szerint. A bírói beosztási pótlék összesen két lépcsőben a 4., 13. és 16.§. szerint alakul. (Ezutóbbi az ügyészségi rendszerben is alkalmazható.)

14.§- hoz

A **bírói alapilletmény tekintetében** a szolgálati idő alapján 14 fizetési fokozatban történik előrelépés, a bírói illetményalap szorzatában, ezt most **- a beérkezett vélemények összegzése alapján 15-re módosítottuk.** Ez a bírói életút értékét jobban tükrözi, azzal együtt, hogy minden kategóriában 10%-**os bérnövekedés** indokolt valódi anyagi előnyt jelentve. **Ezáltal 1,0 - 2,4** ig terjed a szorzószámok fenti kerete, amely a 0,5 %-os bírói pótlékot is beszámolva, a szolgálati időpótlékot 1,5 - től **2,9 ig terjedő skálán jelöli ki. Ez még azoknak is nyújt béremelkedést, akiknek most ez a rendszer már nem biztosítja.** Ezt mutatja a 2. számú melléklet . Ügyészi területen is adaptálható ez a rendelkezés, amely ott 1,- **2,4** közötti szolgálati időpontjéket jelentene, a bírói pótlék hiánya okán.

15.§-hoz

A vezetői pótlék mértékét a törvény 3. melléklete tartalmazza, amelyet **- az észrevételek miatt** - egyéb módosító szabályok is finomhangolnak a 6.§-ban.

16.§-hoz

A javadalmazás emelés 3. lépésében, 2021. január 1. napjától a bírói illetményalap számításánál a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója 1,6 ról 1,7-re emelkedne.

A beosztási pótlék mértéke tovább növekedne 2019. november 1. napjától a járásbírói szinttől a kúriai szintig a következőképpen : 25, - 50 - 70 - 95%-ra míg, a címzetes bírói pótlékok ehhez igazodnak. Annak érdekében, hogy a magasabb bírósági szinten dolgozó bírákat jobban elismerje, egyben tovább motiválja őket az előrelépés érdekében, a 3. lépésben 2021. január 1. napjától a bírói beosztási pótlék bírósági szintenként elérné a végleges mértéket.

A jelenlegi mértékek nem készítetik a jó képességű bírákat magasabb szintre pályázni a felelősség növekvő súlya mellett. Ezt ki kell küszöbölni a beosztási pótlékok emelésével: járásbírói szinttől 30/65/90/120 %ra, míg a címzetes bírói pótlékok törvényszéki szinttől felfelé 50/75/100%- **ra emelkednének.** Ezáltal a közigazgatási bírói tevékenység elismertsége is nagyobb hangsúlyt kapna, hisz a törvényszéki bíróival azonos a beosztásuk meghatározása.

17.§-hoz

A javadalmazás emelés 4. lépésében, 2022. január 1. napjától a bírói illetményalap számításánál a nemzetgazdasági átlagkereset szorzója az 1,7 ről 1,75-re emelkedve és így érné el végleges mértékét. A valorizáció mellett ez a koefficiens, a folyamatos korrekció lehetőségével jobban tükrözi bírói és az ügyészi munka társadalmi értékét.

18.§-hoz

A tisztviselői karban a nem szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselők elvesztették a korábbi béremelés kapcsán e magasabb végzettségük elismertségi bérelőnyét, annak ellenére, hogy **tudásuk** a munkájukban továbbra is hasznos. Visszaestek ugyanis bérezésükben a középfokú tisztviselő szintjére, amely nem kívánatos következményeket hozott. A hatályosulás e fontos tapasztalata miatt ez korrekcióra szorul. Ezért az érintettek **munkájuk minőségére tekintettel eggyel magasabb fizetési fokozatba kerülhetnek a törvényhely hatályba lépésekor.**

19.§ -hoz

Az lasz. hatálya alá tartozó alkalmazottak jubileumi jutalmának, a KIT által nyújtott családalapítási és gyermeknevelési kedvezményeknek a visszatükrözését is követi a javaslat.

20.§-hoz

E szakasz tartalmazza az általános hatályba léptető rendelkezéseket a négy lépcsős felosztás szerint. A jelentős előrelépés bevezetése már 2019. novemberből indokolt annak költségvetéstechnikai okai mellett azért is, mert **olyan** jelentős a **bírói bére** lemaradása más hatalmi ágakhoz képest, **-hogya további késlekedés már a bírói függetlenség legfontosabb összetevőjét veszélyezteti. Kiemeljük ismét, hogy gyakorlatilag szinte minden hatalmi ág anyagi helyzete rendezett, csak a bírói hatalmi ág szakadt le tőlük minden dimenzióban³³, így azonnali lépések kellenek³⁴.** Ezt indokolja továbbá, hogy a közigazgatási bírák idei évi kiválasztásukat követően novemberben már új szolgálati feladataikat végzik Ezzel szemben pedig nincs komoly gazdasági vagy egyéb indoka annak, hogy az első lépésre 2020-ig kelljen várni.³⁵

Magyar Bírói Egyesület

33 Lásd a központi kormányzati, parlamenti vagy más szférákat.

34 A kormányzati kommunikációban is volt arra irány, hogy 2020. január 1-ig már drasztikusan rendezni kell a bírói béreket.

35 Ez a javaslat az első munkapéldány után a teljes bírói kar számára biztosított észrevételezési és javastételi eljárást követően született.

A kollégák felénk tolmácsolt gondolatait megtárgyaltuk és azokat az irományba beépítettük. Ezuton is köszönjük a sok értékes észrevételt, megjegyzést, javaslatot, kritikát és annál keményebb kiállításokat is, és a számtalan támogató impulzust, amelyek alapján előterjesztésünket tovább csiszolhattuk a bírói kar érdekeinek védelmében. Emellett köszönetünket fejezzük ki minden bírótársunknak, aki véleményével, megnyilvánulásaival és külső vagy belső beszélgetésekkel gondolatokat ébresztett bennünk. Örülünk, hogy bérmozgási mutatóink és bérszínvonal meghatározásunk ugyanabba az irányba mutat, mint az OBH, az igazgatás, így a remény még erősebb, hogy közös erőfeszítéseinket siker koronázhajta.

